

23 d'abril de 2020

DIA DEL LLIBRE

UN ESTIU A LA MARINA ALTA

Carme Miquel

PROPOSTA DIDÀCTICA

Ceip Pou de la Muntanya

#Marcalacomarca

Recull d'activitats relacionades amb el llibre

“Un estiu a La Marina Alta”,

de Carme Miquel, i el vídeo homenatge realitzat pel

CEIP Pou de la Muntanya

en el dia del llibre.

[CLICA ACÍ PER VEURE EL VÍDEO](#)

1. L'autora
2. El llibre
3. La Marina Alta
4. La música
5. Les casetes
6. L'esmorzar
7. L'escaldà
8. La carta
9. El futur de la pansa
10. Juguem?

Comissió #Marcalacomarca

Abril 2020

1. L'autora

1.1. Llig aquesta biografia de Carme Miquel, i contesta a les següents preguntes.

Carme Miquel i Diego naix a La Nucia (Marina Baixa), l'any 1945, si bé la major part de la seua vida ha transcorregut a la ciutat de València i en pobles de la Marina Alta i de l'Horta Sud.

Filla de mestres d'escola, Carme ha exercit també aquesta professió durant vora trenta-nou anys. Quan era menuda passava els estius a Gata de Gorgos, a casa dels seus iaïos i les experiències allí viscudes van apareixent de tant en tant a les seues obres, com s'aprecia a "*Un estiu a la Marina*".

Ha compaginat l'activitat de mestra amb la cívica, lluitant pels drets de la dona, per la defensa del valencià i per l'escola pública. Però li encantava l'escriptura. Carme ha escrit molt i dirigit tant a infants i joves com a lectors adults. Ha realitzat escrits de caràcter divulgatiu i didàctic i també narracions literàries i obres d'assaig. L'any 1997 rep el premi Samaruc dels bibliotecaris valencians pel llibre *A cau d'orella*. El 1998 rep el premi de Novel·la ciutat d'Alzira amb *Aigua en cistella*.

Carme mor el 18 de juny de 2019 a València.

PREGUNTES

a. Quin any va nèixer Carme? _____

b. Quin any va morir? _____ **Quants anys tenia? ?**

c. On va nèixer Carme? ? _____

d. Quina professió tenien els seus pares?

e. On va viure principalment Carme?

f. Quin poble va marcar els seus estius? _____

Ha estat alguna vegada allí? _____

g. A que es dedicava Carme a més d'escriure?

h. Digues tres llibres que ha escrit Carme ?

1.2. Investiga sobre una altra escriptora de la Marina Alta i escriu una petita biografia d'ella en la llibreta.

Arreplega tota la informació que necessites.

Apunta aquella més rellevant.

Intenta respondre a les següents preguntes:

- Quan i on va nèixer?
- Quins llibres ha escrit?
- Per què consideres que és important?

Organitzat bé les idees, i copia-la a la teva llibreta.

Pots acompanyar-la d'una foto o dibuix!

T'ajudem? Algunes escriptores famoses són Pepa Guardiola, Xaro Cabrera, Empar Ferrer, Elvira Cambrils, etc

2. El llibre

Parts del llibre. En un llibre trobem les següents parts:

- **Portada:** Podem trobar informació referent al títol, autor/a, il·lustrador/a i editorial. Pot anar acompanyat d'una il·lustració, per tal de fer-lo més atractiu.
- **Contraportada:** En ella podem trobar un breu resum. D'aquesta manera, al llegir-lo podràs fer-te una idea de què va el llibre.
- **Llom:** Es la part on se subjecten totes les fulles. Sol anar escrit el títol i autor/a.

2.1. Fixat en la següent foto, i completa la taula:

TÍTOL	
AUTORA	
IL·LUSTRADOR	
EDITORIAL	
NÚMERO	

2.2. En la contraportada del llibre podem trobar aquest resum. Però s'ha colat una frase intruïda. Seríeu capaç de trobar-la i ratllar-la?

“Durant els anys seixanta del segle passat, uns adolescents viuen de manera intensa les tasques que s’hi realitzen a l’estiu en la comarca de

la Marina Alta i un dels personatges ens narra en primera persona les seves vivències. Mare, mare, mare el riurau es crema. Un estiu a la Marina Alta ens mostra de manera amena, la vida de cada dia durant l'època d'elaboració de la pansa, dins d'un món entranyable ja desaparegut."

3. La Marina Alta

3.1. Observa el mapa del País Valencià. Pinta la comarca de La Marina Alta.

- Quina comarca tenim al nord?

- Quina tenim al sud?

- I a l'oest? _____

- Què tenim a l'est?

3.2. En el primer capítol, l'autora anomena alguns pobles de la comarca. Series capaç de completar els buits amb els noms adients?

"Aquest tros de terra que comença en _____ i acaba en el cap de la _____, i que s'endinsa per _____, _____ i

_____. També hi ha pobles menuts, com _____ ,
 _____ i d'altres (....). I hi ha altres grans com
 _____ i _____ .

(....) Si algun dia et decideixes i vens des de València per la carretera
 general, a l'altura d'_____ poc més o menys, i a la teua
 esquerra t'adonaràs d'una muntanya general. És el Montgó, que s'estén
 entre _____ i _____.”

*Xàbia, Ondara, Pego, Mirafior, Alcalà de la Jovada, Dénia,
 Parcent, Nao, Pego, Sanet i Negrals, Verger, Dénia.*

3.3. Observa el mapa de la Marina Alta. Encercla els pobles anomenats anteriorment.

4. La música

El vídeo està amenitzat per “El vell Montgó”, de Paco Muñoz. Aquesta cançó s’ha convertit, gairebé, en un himne en el món de les festes de Dénia i la resta de la Marina Alta.

Pots sentir-la sencera [clicant aquí](#)

4.1. Investiga sobre aquest cantant, i respon si aquestes afirmacions són vertaderes o falses. Pinta la casella correcta:

Paco Muñoz va nàixer a València, el Dia dels Reis	V	F
Va treballar com a mecànic d'avions i tractors	V	F
És un dels primers músics infantil en valencià	V	F
Paco Muñoz també és escriptor, especialment dedicat als infants	V	F
Paco Muñoz mai ha visitat el Pou de la Muntanya	V	F
Paco Muñoz passa llargues temporades a Dénia	V	F

4.2. En el llibre apareix aquesta cançó, relacionada amb el món de la panxa. [Escolta la versió cantada per Lluís El Sifoner](#), i llegeix la lletra. Et capaç de cantar-la? De segur que ho fas molt bé!

*Mare, mare, mare que el riurau es crema
mare, mare, mare els canyissos també
mare, mare, mare que el riurau es crema
i a mi se me crema la novia també.*

*Mare, mare, mare que la pansa es banya
mare, mare, mare l'haurem d'empilar
mare, mare, mare que la pansa es banya
on estan les veles, no les puc trobar.*

*Mare, mare, mare que l'oli s'escampa
mare, mare, mare la bota se n'ix
mare, mare, mare que l'oli s'escampa
i que està perdent-se la bota de vi.*

Pots sentir-la ací:

*Mare, mare, mare que el riurau es crema
mare, mare, mare els canyissos també
mare, mare, mare no li ho diga al pare
no li ho diga, mare, jo l'apagaré.*

5. Les casetes

El llibre, a més del que s'anomena en el vídeo, explica com és la caseta:

“Davant de la caseta hi ha una extensió plana sense cap cultiu. És el “sequer”, lloc on estendrem tots els canyissos plens de raïm escaldat a fi que li pegue el sol i es convertisca en pansa. Hi ha alguns llauradors que durant l'hivern l'aprofiten, el sequer, per a sembrar-hi cereals.

Apegats al riurau tenim una parra i un gesmiler. I tot al voltant hi ha bancals de vinyes i ametlers.”

Imagina i fes un dibuix d'aquesta caseta atenent a la descripció anterior:

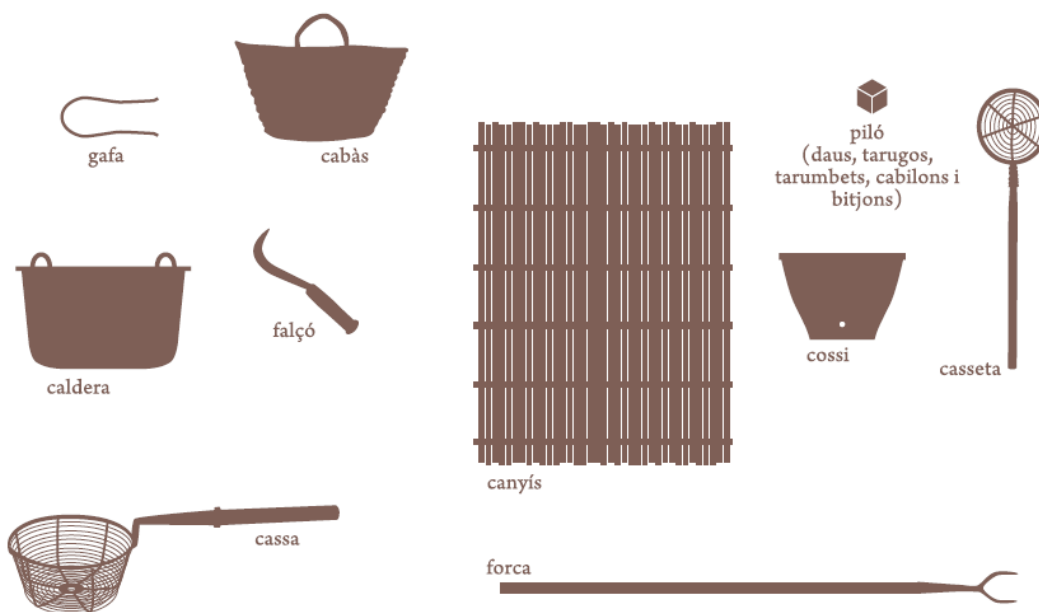
A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for a drawing. It has a thin black border and a subtle grey drop shadow on the right side.

6. L'escaldà

6.1. Fixat en aquesta il·lustració i aprèn els noms de les principals eines del procés de la pansa.

Eines del procés de la pansa

Ruta
dels
Riurauts

Autor: Luis Silvestre Borrego

6.2 Si pareu atenció al vídeo trobarà una sèrie de paraules relacionades amb l'art d'escaldar. Llig aquestes definicions i ordenant bé les lletres trobarà les paraules amagades.

Teixit fet de canyes on s'estén el raïm	Y C N Í S A	
Corbella menuda usada per a tallar	Ç A Ó F L	
Edifici de planta baixa cobert de teulada destinat a defensar de la pluja la pansa posada a assecar.	I R A U R U	

Estri on es col·loca el raïm per introduir-lo en la caldera on s'escalda	A S C A S	
Filera de ceps	M A C A D A	
Recipient contenidor cilíndric utilitzat tant per a veremar com per a emmagatzemar la pansa. Fet normalment de llata.	B À S C A	
Recipient cilíndric o quasi semiesfèric on s'escaldava el raïm per a obtenir panses. Metàl·liques, estaven fetes de ferro colat o coure.	D E C L A R A	

6.2. En el vídeo s'explica el que és un forn d'escaldar. Llig aquestes frases i copia-les al lloc adient:

- La caldera es plena d'aigua dins de la boca superior del forn.
- Afegeix a la caldera el lleixiu o sosa necessària perquè el raïm es claville.
- Amb la cassetta o la cassa, es submergeix el raïm uns segons
- L'escaldador treu la cassa de la caldera i l'aboca al canyís.
- Les escampadores escampen el contingut de la cassa pel canyís.
- Una vegada el canyís està ple es deixa al sequer perquè el sol faja la seua feina.

Vol; saber més; sobre aquest procés? No et pergues aquest documental, gravat a Jesús Pobre, que en; explica detalladament le; diferents; fases. [CLICA ACÍ](#)

6.4. Endevina, endevinalla....

Una velleta arrugadeta
que al cul porta una etiqueta.

Què és? _____

N'hi ha de negre, n'hi ha de blanc;
la dolçor al cor s'atura
i és molt bo,
sols que no dura
És el _____

6. L'esmorzar

Aquest àpat és ben característic dels valencians, especialment d'aquelles persones que treballen al camp.

6.1. En el vídeo s'anomenen diversos plats típics que es solen menjar a aquesta hora. Eres capaç de relacionar-los amb les següents imatges?

6.2. El pa és essencial en qualsevol esmorzar. Ací tenim la recepta, però ha quedat desordenada. Series capaç d'ordenar-la i així realitzar tu el pa a ta cas, en família?

Llig bé i col·loca cada pas al seu lloc per poder tenir la recepta sencera. Després copia-la a la teua llibreta.

(PAS _____) I ja, per acabar, haurem de pre-calfar al forn a temperatura màxima per les dues bandes. Quan el tinguem a punt, afegirem el pa i deixarem que es cuine durant uns 30 ó 45 minuts a uns 200°C; és important

que tregues el pa quan vegues que està torradet o quan hi punxes una forquilla i et quedi completament neta.

(PAS _____) A continuació, hi afegirem l'oli, la sal i la farina. Remenem bé fins que aconseguim una massa compacta i ferma.

(PAS _____) Hi tirarem un poc de farina escampant-la damunt de la massa; la treiem del bol i comencem a manipular-la a sobre del banc de la cuina. Haurem d'amassar-la amb força i constància durant uns 7 minuts, anant donant-li la volta i afegint-hi polsims de farina per a evitar que es quede enganxada. En quant ho tinguem amassat, fem una bola. Fiquem la bola en un bol.

() Ingredients

- Farina de blat de força 350 g
- Llevat sec 5,5 grams
- 2 cullerades d'oli d'oliva
- Aigua tèbia
- 1 cullerada de sal

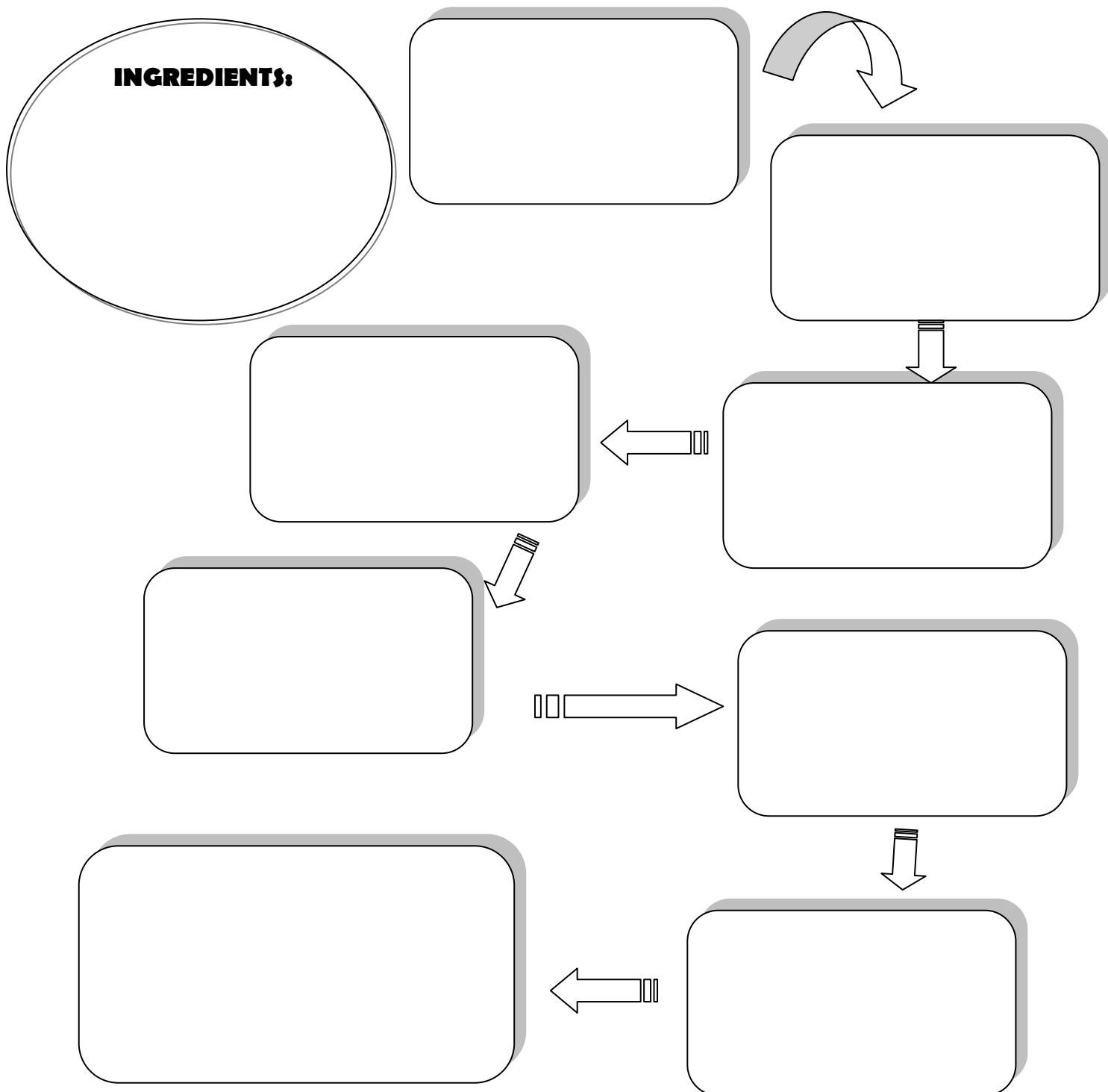
(PAS _____) En primer lloc, ficarem l'aigua tèbia a un bol. Hi afegirem el llevat i barrejarem fins que el llevat es dissolga.

(PAS _____) Ara, taparem el bol amb un pany i deixarem que repose durant 1 hora en un lloc fresc i sec (mai a la nevera!).

(PAS _____) Passat aquest temps, traquem la massa del bol i veurem com ha augmentat de grandària; això és degut a la fermentació del llevat. Llavors, tornem a posar-la sobre el banc de la cuina, hi tirem un poc de farina per damunt i, amb els punys, anem donant-li copets per a que elimine els gasos.

(PAS _____) A continuació, tallarem la massa i li donem la forma que preferim: rodona, ovalada, etcètera. Et recomanem que, en la part superior, faces un tall en forma de creu per a que el pa es faci millor.

Feu un dibuix que il·lustre els diferents passos. D'aquesta manera et resultarà més fàcil seguir la recepta a l'hora de cuinar.

7 . La carta

Al final del llibre, la família va rebre una carta en la qual Enric els informa de la seva situació actual, i els agraeix tot el que ha passat durant aquell estiu. Ara et toca a tu!

Sabem que la nostra situació actual també és ben peculiar. Tria a un amic/a i escriu-li una carta contant-li com ho estàs passant i quines coses estàs aprenent.

No oblideu l'estructura bàsica d'aquest tipus de text!

A large rounded rectangle containing horizontal lines for writing a letter. There is a short line at the top, followed by 15 longer lines, and a short line at the bottom.

8. El futur de la panxa

Al final del llibre, el protagonista es pregunta sobre el futur de la panxa. Com t'imagines el futur del teu poble? Quins aspectes penses que s'haurien de conservar i quins s'haurien de millorar?

✓

X

9. La comunitat educativa

Un dels objectius d'aquesta projecte és recordar-te que són moltes les persones que, d'una manera o altra, estem amb tu dia a dia per a acompanyar-te en el teu desenvolupament personal. Te n'has adonat la quantitat de gent a la que l'importes?

9.1. Penja en tres coses que t'aporten aquestes persones, i completa-la taula amb un dibuix d'elles.

CONSERGE	
✓ _____	
✓ _____	
✓ _____	

MONITORES DEL MENJADOR	
✓ _____	
✓ _____	
✓ _____	

ELS/ LES MESTRES	
✓ _____	
✓ _____	
✓ _____	

L'EQUIP DE CUINA

✓ _____ ✓ _____ ✓ _____	
--	--

COMPANYS I COMPANYES

✓ _____ ✓ _____ ✓ _____	
--	--

10. Juguem?

10.1. Coneixes la ruta dels riurau? T'animem a descobrir-la i així xafar els diferents pobles de la Marina Alta. Pots trobar més informació [clicant ACÍ](#).

Completa el següent encreuat, sobre alguns pobles de la comarca.

HORIZONTALS

1. Abans estava format per tres pobles: Setla, Mirarrosa i Mirafior.

4. Poble tradicionalment dedicat al fang i la ceràmica.

6. Poble que celebra les seves festes en honor a Sant Blai i Sant Bonaventura.

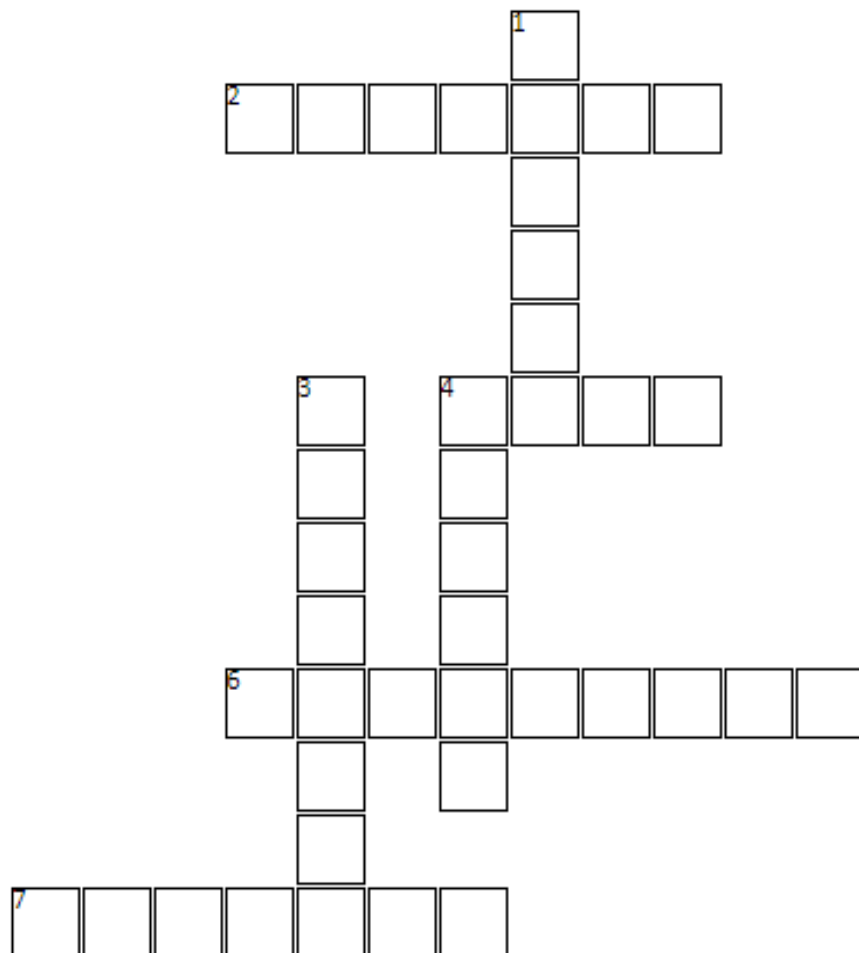
7. Allí està la “catedral de la Marina.

VERTICALS

1. Per aquest poble passa el riu Girona. El seu genilici és vergelí/ina.

2. Poble en el qual trobem les pintures ruprestres del Pla de Petracos.

4. Allí trobem una emblemàtica plaça de bous.

10.2. Sopa de lletres.

En aquesta sopa de lletres s'amaga el nom dels 8 lectors protagonistes del vídeo. Et capaç de trobar-los?

K	D	Z	T	J	R	F	A	B	I	A	N	U	X
G	G	C	J	S	V	J	E	K	Y	R	O	S	A
R	J	M	M	A	R	T	I	N	A	R	U	Z	P
M	F	O	R	Z	V	Q	A	E	I	U	N	F	A
U	Y	V	H	Q	M	K	F	I	Y	Z	U	B	H
D	Q	I	D	T	W	R	Q	Y	S	B	A	S	L
Y	M	A	L	U	C	K	B	G	H	W	F	N	P
J	K	U	M	A	R	I		T	E	R	E	W	K
P	P	B	J	A	S	R	O	B	E	R	T	D	B
O	Q	C	H	H	H	B	M	O	K	D	T	K	D
Y	S	G	N	W	F	W	V	L	P	A	G	G	K
L	F	H	H	P	H	E	N	C	W	H	C	I	O
T	A	T	V	J	O	V	I	K	M	L	Z	W	G
T	Z	H	R	E	M	E	Y	B	F	G	L	J	E

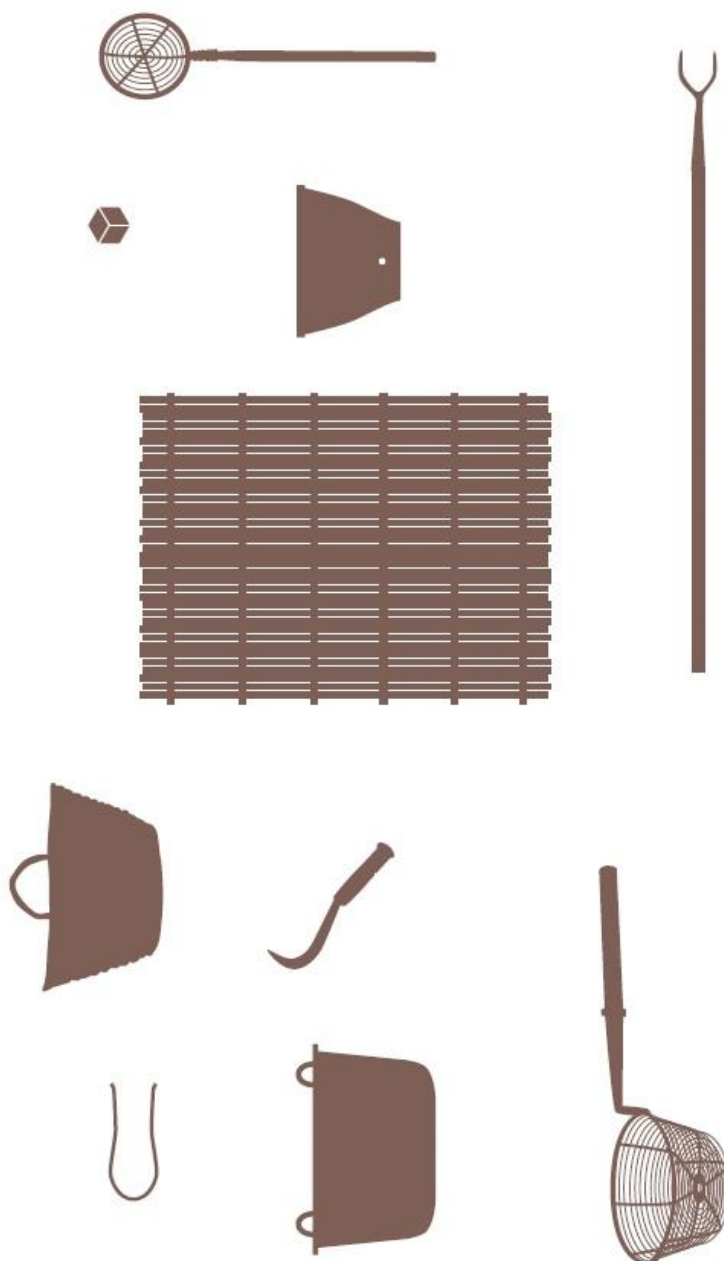
10.3. Combinant aquestes lletres, quantes paraules eres capaç de formar?

C A R M E M I Q U E L . U N E S T I U A L A M A R I N A A L T A

10.4. Retalla el nom de les següents eines del procés de la panxa i col·loca-les al seu lloc adient. (Il·lustració Luís Silvestre, La Ruta dels riurauts)

Eines del procés de la pansa

Autor: Luis Silvestre Borrego

gafa

falço

piló

così

cassa

caldera

casseta

canyis

for

cabàs